

A régi csíki székely népénekhagyományt őrző *Deák-Szentes kézirat* közreadása a magyar zene- és népénektörténeti kutatás jelentős eseménye. E kottás forrás XVIII. századi, „használati” feljegyzésben tartalmazza a Kájoni János szerkesztette, 1676-os *Cantionale Catholicum* népének-szöveggyűjtemény második – Balás Ágoston által átdolgozott –, 1719-es kiadásának legfőbb dallamait. A kéziratban a Kájoni *Cantionale* anyagán kívül található még egyéb, a kántori használatban alkalmazott tételek is: misék, litániára való Kyriék, barokk kanciók és újabb népénekszövegek.

A kézirat jelenlegi hiányai ellenére – a korábban készült másolatok felhasználásával – sikerült a teljes forrást rekonstruálni. Legfőbb ideje, hogy ez az igen fontos, kalandos sorsú és rejtély övezte, székelyföldi kottás forrás immár egészében, és nem csak egyes részleteiben napvilágot lásson. Megnyílhat így annak a lehetőség, hogy majdani kutatói végső, megnyugtató választ adhassanak arra, ki vagy kik írhatták a kéziratot (az elnevezés ugyanis nem őket jelzi), a leírás mikor történt (a szokásosan megadott 1774-es évszám csupán *terminus ante quem*), és műfaját, notációját tekintve társtalan forrásnak kell-e tartanunk, vagy akad hozzá hasonló.

The publication of the *Deák-Szentes Manuscript* is a salient event in the history of Hungarian music and hymnody. This notated source includes the most important tunes of the second part of the hymn text collection *Cantionale Catholicum* edited by János Kájoni in 1676, which was revised for a new edition by Ágoston Balás in 1719. These tunes preserve the old Székely folk hymn tradition of Csík, Transylvania in the “customary” notation of the 18th century. Beside the songs from Kájoni’s *Cantionale*, the Manuscript contains other items – masses, Kyries for litany, baroque cantiones and new folk hymn texts – to be used by cantors.

Although today the Manuscript is incomplete, the entire source could be reconstructed with the help of earlier copies. It is high time for this important, somewhat enigmatic notated source of an adventurous past to be published in full. This will hopefully inspire future researchers to find conclusive answers to the questions who wrote it (the names are not of the scribes), when it was written (the usual date of 1774 is merely *terminus ante quem*), and whether it is a peerless source as to genre and notation or there are similar sources to be found.

6 • 2013

6 • 2013

Kővári Réka: A DEÁK-SZENTES KÉZIRAT • THE DEÁK-SZENTES MANUSCRIPT

FONTES HISTORICI ORDINIS
FRATRUM MINORUM IN HUNGARIA
MAGYAR FERENCES FORRÁSOK

Kővári Réka

A DEÁK-SZENTES KÉZIRAT
THE DEÁK-SZENTES
MANUSCRIPT

Ad Usum Conceptus P. Moyli Rentes,
P. F. Emericus Deák, 1774.